

Info

Ukrainas un Krievijas gāzes konflikts: jāpanāk stingrāka ES enerģētikas politika

Krievijas enerģētikas politika bija galvenais jautājums EP deputātu ārkārtas sanāsmē par Ukrainas un Krievijas gāzes strīda sekām 11. janvārī. Tikšanos sasaucā īpaši steidzami, jo iepriekšējā dienā Kijevā krīzes vadības dēļ Ukrainas valdībai izteica neuzticību. Tā kā aptuveni ceturto daļu Eiropai nepieciešamos gāzes resursus piegādā Krievija, debašu galvenā tēma bija Eiropas gāzes avotu dažādošana un kopīga ES enerģētikas politika.

“Nepieredzēts” konflikts

Eiropas Parlamenta delegācija attiecībām ar Ukrainas valdību jaunā gada pirmajās dienās — brīdī, kad saspīlējums par gāzes cenām starp Krieviju un Ukrainu bija sasniedzis kritisku robežu un šķita, ka arī ES valstis varētu ciest no gāzes piegādes samazinājuma — nolēma rīkot īpašu tikšanos. Kaut arī Krievija un Ukraina bija panākušas īstermiņa vienošanos, vielas sarunām vēl bija daudz

Trešdienas sapulces sākumā EP delegācijas vadītājs, Polijas sociāldemokrātu grupas pārstāvis un EP deputāts Mareks Sivjecs (*Marek Siwiec*), norādīja uz Eiropas neizdevīgo situāciju: *“Krievijas un Ukrainas gāzes konflikta rezultātā pirmoreiz vairākām ES valstīm pārtraukta gāzes piegāde...pēdējā laika notikumiem ir vienkārši nepieredzēts mērogs. Šai situācijai vajadzētu likt atmosties visām ES valstīm.”* Turpinājumā viņš uzsvēra, ka „visam kontinentam nepieciešams efektīvs enerģijas piegādes drošības mehānisms.”

Risinājums — dažādot avotus

Vajadzību pēc energoresursu dažādošanas atbalsta arī Holandes sociāldemokrātu pārstāvis EP Tijs Bermans (*Thijs Berman*) un Polijas kristīgo demokrātu grupas pārstāvis EP Jerži Buzeks (*Jerzy Buzek*), viņaprāt, krīze pierādījusi, ka *“ES ciešāk jāsadarbojas un jākoordinē enerģētikas politikas”*. Buzeks atbalsta *“kopīgu enerģētikas politiku”*, kas līdzinātos pašreizējai Eiropas kopējai lauksaimniecības politikai. Bermans uzskata, ka Ukrainas energoefektivitāti var palielināt tā, lai vajadzību pēc energoresursiem samazinātos uz pusi, un aicināja atbalstīt enerģētikas jauninājumus.

Hilde Hārdemane (*Hilde Hardeman*) Eiropas Komisijas vārdā uzsvēra, ka gāzes jautājumos *“Krievija kā galvenais piegādātājs, Ukraina kā galvenā tranzītvalsts un ES kā galvenais patērētājs ir savstarpēji atkarīgas”*. EP delegācijas attiecībām ar Krieviju vadītājs Kamiels Eurlings (*Camiel Eurling*), Holandes kristīgo demokrātu grupas pārstāvis, norādīja, ka Krievija vēlas nostiprināt sadarbības līgumu ar ES un saņemt ES palīdzību pievienoties Pasaules Tirdzniecības organizācijai. Eurlings neapstrīdēja Krievijas tiesības ievērot tirgus cenas, taču, viņaprāt, Krievijas rīcība ir nepieņemama

un pierāda, ka tā vēlas ietekmēt savus kaimiņus. Eurlings aicināja uz stratēģisku diskusiju par enerģijas resursiem, arī par modernas kodoltehnoloģijas nozīmi. Konservatīvo pārstāvis no Apvienotās Karalistes Čārlzs Tannoks (*Charles Tannok*) teikto papildināja, uzsverot, ka *“šobrīd rūpīgi jāapsver iespēja būvēt jaunas kodolenerģijas spēkstacijas, kā arī attīstīt atjaunojamās enerģijas resursus, lai mazinātu mūsu atkarību no jebkura reģiona importa.”*

“Īsts draugs nelaimē nepamet”

Ukrainas vēstnieks ES Romāns Špeks (*Roman Shpek*) uzskata, ka Krievija mēģināja radīt krīzes situāciju gāzes jomā un izmantot to kā “politisku spiedienu” dažus mēnešus pirms Ukrainas valdības vēlēšanām. Viņš pateicās ES, ka tā pierādījusi teicienu „Īsts draugs nelaimē nepamet” patiesumu. Atbildot uz EP deputātu bažām par vienošanās īso termiņu (seši mēneši), viņš pārliecināja EP deputātus, ka Ukrainas valdības atļaušana neietekmēs Ukrainas centienus rast ilglaicīgāku un galīgu gāzes konflikta risinājumu. Špeks piebilda, ka Ukrainas ārlietu ministrs jau lūdzis ES palīdzību turpmākajām sarunām ar Krieviju.

Labāka sadarbība nākotnē?

ES sadarbība ar Ukrainu un Krieviju energoefektivitātes un dažādošanas jomā pavirzījās uz priekšu jau pagājušā gada decembrī, kad Kijevā Ukraina un ES parakstīja vienošanās memorandu par enerģētiku.

Visticamāk, ka nākamās nedēļas plenārsesijā Strāsbūrā Eiropas Parlaments turpinās debates par šo jautājumu.